

2017/11/22

Paletta V.

Tudományos Diákkonferencia

HELYSZÍN:
ELTE BTK TÖRTÉNETI INTÉZET
SZEKFŰ GYULA KÖNYVTÁRA

PROGRAM

Megnyitó

10:00-10:10

I. Szekció: Birodalmi érdekek, diplomáciai konfliktusok

DR. NAGY BALÁZS

10:10-10:30

RUDOLF VERONIKA: A német trónviszály a cseh-magyar-osztrák kapcsolatok
szemszögéből (1197-1214)

10:30-10:50

PATTHY LORÁND IMRE: Anjou András 690 – Életút és tragédia

10:50-11:10

MOLNÁR ATTILA: Szulejmán hadinaplói

11:10-11:30

DÉNES LÓRÁNT: SOE ügynök Magyarországon. Basil Davidson budapesti tevékenysége

11:30-12:00 Kérdések, vita

12:00-13:00 Ebédszünet

II. Szekció: Állam, háború, lázadás

DR. SZILÁGYI ADRIENN

13:00-13:20

MISÁK BIANKA: Konfliktusok a szabadságharc tábornokai között 1848-1849-ben

13:20-13:40

KÁNTOR ZSOLT: A 64. honvédszászlóalj konfliktusai 1849-ben

13:40-14:00

BALOGH ÁDÁM: Különleges konfliktusok és politikai változások Brazíliában a 19.
század végén: A haditengerészet lázadása (1893-1894)

14:00-14:20

BEREZNAY ISTVÁN: Az 1930. évi brazíliai forradalom

14:20-14:50 Kérdések, vita

14:50-15:00 Kávészünet

Az alakulatot 1848 őszén szervezték meg Zólyom megyében. Első jelentősebb katonai akciója az év végén történt, amikor a budatini ütközetben összecsaptak a Felső-Magyarországra betörő császári erőkkel és szlovák felkelőkkel. Az alakulat december utolsó heteiben Komáromba vonult.

A várost 1848 végén a császáriak körülzárták és az erődben tartózkodó katonák egészen 1849 áprilisáig semmiféle segítségre nem számíthattak. Ilyen állapotok közepette nehéz volt megőrizni az egységet és rengeteg szabálysértés, mulasztás és konfliktus lépett fel a Komáromban lévő zászlóaljakkal, amely alól a 64. honvédszászlóalj sem volt kivétel. Számos konkrét példát tudunk arra, hogy komoly problémákat okozott az alakulat hanyagsága és felelőtlensége. A zászlóalj tisztikara egy esetben komoly összetűzésbe került a komáromi várparancsnoksággal, ami egy a Komáromi Értesítőben megjelent cikk kapcsán bontakozott ki.

Előadásomban, főként az 1849 januárja és áprilisa között lévő konfliktusokat mutatnám be, de kitérnék a szabadságharc második felében felbukkanó ellentétekre is, amelyek mind a harctéren, mind Komárom 1849 augusztusa és szeptembere közötti ostroma során jelentkeztek.

BALOGH ÁDÁM

Különleges konfliktusok és politikai változások Brazíliában a 19. század végén: A haditengerészet lázadása (1893-1894)

Előadásunkban Brazília 19. század végi konfliktusait mutatjuk be és vetjük össze, amik sajátosan egyedi, politikai, katonai, vallási, területi okokra vezethetők vissza. Az események közül kiemelt figyelmet szentelünk az 1893–1894-ben nemzetközi szintűvé eszkalálódott haditengerészeti lázadásnak, ami két admirális – Custodio de Melo és Saldanha da Gama – nevéhez köthető. A brazil haditengerészet és a kormány között kirobbant ellentét (*Revolta da Armada*) hónapokig tartó, fegyveres összetűzést eredményezett. A felkelők Floriano Peixoto tábornok lemondását és legitim választások kiírását követelték, de az elnök nem hátrált meg. A konfliktus bénította a Rio de Janeiróba irányuló kereskedelmi forgalmat, pénzügyi kiesést okozott a gazdasági érdekekkel bíró államok befektetőinek, mindez végül nemzetközi intervenciót vont maga után. Kutatásunk során figyelembe vettük a témában írt brazil, amerikai, portugál, és angol szakirodalmat; összegyűjtöttük a braziliai közgyűjtemények digitalizált fotóanyagait; feltártuk a Haus-, Hof- und Staatsarchiv, a Kriegsarchiv és a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum dokumentumait, valamint a korabeli magyar sajtóanyagokat, amik széles betekintést engednek a konfliktusba.

A következő kérdésekre keresünk válaszokat: Milyen konfliktusok bontakoztak ki Brazíliában a köztársaság kikiáltása (1889) után? Milyen sajátosságokat hordoztak és miként zajlottak le? Hogyan illeszkedett a hadiflotta lázadása ezekbe a konfliktusokba, illetve milyen nemzetközi problémákat okozott? Az utóbbi kérdés megválaszolása rávilágít arra az eddig ismeretlen tényre, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia érintett volt az eseményekben, amelyről konzuli jelentések, had-, és külügyi iratok, újságcikkek máig tanúskodnak.

BEREZNAY ISTVÁN

Az 1930. évi brazíliai forradalom

A Brazil Császárság 1889-es bukását követően a *República Velha* – vagyis „régí köztársaság” – néven nevezett politikai berendezkedés határozta meg Brazília történetének elkövetkező négy évtizedét. A korszakra komoly hatással voltak az államszövetségen belüli regionális politika sajátosságai, amelyek keretében São Paulo, valamint Minas Gerais államok – gazdasági befolyásukra, az úgynevezett *coronelismo* gyakorlatára, valamint a brazil választási rendszer befolyásolhatóságára építve – vezető szerepet vindikáltak maguknak a belpolitikában. A két tagállam – apróbb összetűzésektől eltekintve – egy hosszú távú érdekszövetséget kovácsolva, sikeresen dominálta a belpolitikát a *República Velha* idején, s a később, szóbeli megállapodás révén létrejött *Café com Leite* politikája révén biztosította önmagának a politikai hatalmat.

A fennálló államrend azonban gazdaságilag, társadalmilag és politikailag egyaránt igen komoly nehézségekkel nézett szembe a korszakban. A társadalom részéről rendszerezések voltak a fennálló államrend elleni megmozdulások. Bár ezek – 1930-ig bezárólag – legjobb esetben is csupán részeredményeket tudtak elérni, mégis jelezték a fennálló rendszer ingatagságát.

A rendszer megdöntését végül mind a belpolitikai, mind a nemzetközi viszonyok terén egy időben beálló jelentős változások készítették elő az 1930-as évben, melynek során a társadalom forradalmi úton végül megdöntötte a „régí rendszert”. Ekkor kezdődött el a *República Velha* intézményrendszerének lebontása, s a Getúlio Vargas vezetésével kormányzott új államalakulat kiépítése, amely a későbbi változások nyomán az *Estado Novo* nevet kapta.

Prezentációmban az 1930-as forradalom történetét szeretném bemutatni, részletesen elemezve annak kiobbantó okait és a forradalomhoz vezető utat, bemutatva a forradalom történetét, valamint kitérve annak utóéletére, és egyben illusztrálva annak a modernkori Brazília fejlődésére gyakorolt hatásait.